

Trafi

Liikenteen turvallisuusvirasto
Trafiksäkerhetsverket

PÄÄTÖS

Suomen Autokoululiitto ry
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki

Päiväys/
Datum 5.4.2016

Dnro/Dnr TRAFI/ 108822/03.04.03.06/2016

Viite/
Referens Sähköpostihakemus 30.3.2016

Asia AM121-luokan kuljettajaopetus

Päätös Liikenteen turvallisuusvirasto hyväksyy opetussuunnitelman. Hyväksyntä on voimassa 5.4.2016 – 5.4.2021, mutta se voidaan peruuttaa tai sitä voidaan muuttaa, mikäli aihetta siihen ilmenee. Hyväksynnän mukainen opetussuunnitelma tulee olla kaikkien AM121-luokan kuljettajaopetusta antavien ja opetukseen osallistuvien saatavilla.

Tämä päätös ei muuta sitä, mitä muutoin on säädetty ajo-oikeutta varten annettavasta kuljettajaopetuksesta.

Säädösperusta Ajokorttilaki 37§, 1 momentti

Maksu 110€

Marko Rajamäki

Yksikönpäällikkö

Veijo Tuononen

Erityisasiantuntija

Liite Opetussuunnitelma, AM121-luokka

SAKL–2015

Opetussuunnitelma AM (121) –luokan (kevyt nelipyörä) kuljettajaopetukseen

Kevyt nelipyörä on useille ensimmäinen moottoriajoneuvo. Suurin osa AM (121)-kortin hankkijoista on 15-vuotiaita. Tässä roolissa ja iässä omaksutaan liikenneasenteita. Näin kuljettajakoulutuksella on suuri merkitys liikenneturvallisuuden kannalta.

Sosiaalisuus on liikenteen turvallisen ja sujuvan vuorovaikutuksen edellytys. Toisten huomioon ottaminen, ennakointi ja oma ennakoitavuus muodostavat perustan vuorovaikutustaidoille. Eri tienkäyttäjryhmien erityispiirteet on ymmärrettävä. Uuden kuljettajan tulee tunnistaa sosiaaliset paineet ja välttää niistä johtuvat riskit.

Ekologisuus on kuljettajaopetuksen keskeinen tavoite. On huolehdittava siitä, että mopoautoilun aiheuttamat ympäristöhaitat olisivat mahdollisimman vähäisiä. Ekologinen kuljettaja oivaltaa oman toimintansa merkityksen ympäristöhaittojen minimoinnissa.

Kokoavana käsitteenä tässä opetussuunnitelmassa on vastuullinen kevyen nelipyörän kuljettaja. Vastuullisuus kulkee läpi koko oppimisprosessin kattaen niin harjoittelun kuin oman oppimisenkin. Vastuullisuutta tarkastellaan turvallisuuden ja sosiaalisuuden näkökulmista.

Koulutuksen tavoite

Koulutuksen tavoitteena on, että kuljettaja oppii tarkastamaan ja tunnistamaan kevyen nelipyörän liikennekelpoisuuden. Kuljettaja osaa käsitellä ja ajaa liikenteessä kevyttä nelipyörää turvallisesti ja ottaa muut tienkäyttäjät huomioon.

Kevyen nelipyörän kuljettamiseen liittyy monia erityispiirteitä. Kuljettajan on:

- ymmärrettävä moottoriajoneuvon kuljettajan erityisvastuu.
- kehityttävä tunnistamaan ja ehkäisemään keskeisimpiä ajamiseen liittyviä riskitekijöitä.
- tunnettava kevyen nelipyörän käyttäytyminen ja osattava sen peruskäsittely.
- osattava toimia turvallisesti keskeisimmissä liikennetilanteissa.

Opetukselliset periaatteet

Oppimistavoitteiden saavuttaminen edellyttää oppijan aktiivista roolia. Tällöin vastuuta oppimisesta siirretään oppijalle. Opettaja toimii oppimisen ohjaajana eikä pelkästään tiedon jakajana. Osa tietopuolisesta opetuksesta voidaan antaa käytännönläheisesti käyttäen kevyttä nelipyörää demonstrointivälineenä.

Oppilaan itsearviointi ja opettajan antama rakentava palaute tehostavat oppimista.

Koulutuksen rakenne

AM (121) -luokan koulutus muodostuu tietopuolisesta opetuksesta ja henkilökohtaisesta ajoharjoittelusta. Tietopuolisen opetuksen kokonaismäärä on vähintään 6 oppituntia, joista 2 oppituntia käsittelee kevyen nelipyörän erityispiirteitä ja loput 4 voidaan järjestää yhdessä B-luokan ajokorttia hankkivien kanssa.

Koulutukseen kuuluu henkilökohtaista ajo-opetusta vähintään 3 ajotuntia, joista vähintään tunti on käsittelyharjoituksia ja vähintään kaksi tuntia on ajo-opetusta liikenteessä. Oppilaan täytyy olla vähintään 15-vuotias, kun liikenneopetus aloitetaan. Ajotunnin pituus on 50 minuuttia.

Teoriaopetuksen (6h) tavoitteet ja sisältö jaksoteltuna:

Opetustila voi olla joko fyysinen tai virtuaalinen tila. Teoriaopetusta annettaessa on käytettävä reaaliaikaisen näkö- ja kuuloyhteyden mahdollistavaa video- tai muuta vastaavaa teknistä käyttöyhteyttä. Käyttöyhteyttä käytetään myös etäopetuksessa oppitunnille osallistuvan tunnistamisessa. Teoriaopetus voidaan välittää teknisen käyttöyhteyden välityksellä useampaan muuhun tilaan, jolloin jossakin opetustilassa oleva vaatimukset täyttävä opettaja voi vastata kaikissa opetustiloissa olevien oppilaiden opetuksesta. Käyttöyhteyden avulla oppilaalla pitää olla jatkuva yhteys opettajaan ja yhteysmahdollisuus muihin oppitunnille osallistuviin sekä mahdollisuus esittää kysymyksiä ja vastata opettajan esittämiin kysymyksiin. Virtuaaliopetuksessa keskittymiseen soveltuva tila on esimerkiksi oppilaan koti.

Jakso 1. (90 min.)

1. Kuljettaja

- Tyypillinen kolari
- Liikenne on yhteispeliä
- AM (121) -kurssi
  - Tavoite
  - Sisältö
- AM (121) -tutkinto
  - teoriakoe
  - käsittelykoe
- AM (121) -ajokortti
- Mopoajoneuvot
- Ajossa mukana pidettävät asiakirjat
- Ajokunto ja vastuu
  - Alkoholi

- Itsehillintä

Tavoitteena on luoda yleiskuva kevyellä nelipyörällä liikkumisen erityispiirteistä.

2. Ennakointi, riskit ja niiden välttäminen

- Havainnointi
- Riskien tunnistaminen
  - Tienpinta
  - Huonot olosuhteet
  - Jalankulkijat
  - Risteävä liikenne

- Pysähtymismatka
- Turvavälit ajosuunnassa
- Turvavälit sivusuunnassa
- Oikea tilannenopeus

Tavoitteena on oppia turvallisen ajamisen perustaitoja tavanomaisissa liikennetilanteissa.

Jakso 2. (90 min.)

3. Liikenneympäristö ja liikenteenohjaus (B6)

- Liikenneympäristöt
- Liikennesäännöt
- Tiemerkinnot
- Liikennemerkkit
- Liikennevalot
- Liikenteen ohjaaja

Liikenneympäristöön liittyviä riskejä

4. Ajaminen taajamaliikenteessä (B7)

- Liikenteeseen liittyminen
- Liikenteessä ajaminen
- Liikenteestä poistuminen

Taajamassa ajoon liittyviä riskejä

Tavoitteena on opetella liikenteenohjauksen perusteet ja tiedostaa erilaisiin liikenneympäristöihin sekä taajamassa ajamiseen liittyviä riskejä.

Jakso 3. (90 min.)

5. Risteysajo – Ajolinjat (B8)

- Risteystä lähestyttäessä
- Ajolinjat perussäännön mukaan
- Ajolinjaa ohjaavat merkit
- Ajolinjat erityistapauksissa

Ajolinjoihin liittyviä riskejä

6. Risteysajo – Ajovuorot (B9)

- Ajovuorot perussäännön mukaan
- Ajovuoroa ohjaavat merkit
- Ajovuoroa ohjaavat liikennevalot
- Ajovuoro erityistapauksissa
- Rautatien tasoristeys

Ajovuoroihin liittyviä riskejä

Tavoitteena on oppia soveltamaan liikennesääntöjä ja turvallisen ajamisen perustaitoja risteysajossa.

Ajo-opetuksen tavoitteet ja sisältö jaksoteltuna:

3 ajotuntia (3 x 50 min.)

1. käsittelyopetus (yksi ajotunti)

Käsittelyopetuksen tavoitteena on, että oppilas ymmärtää kevyen nelipyörän perushallinnan merkityksen ajotaidon perustana, ja että hänellä on realistinen näkemys omista käsittelytaidoistaan ja niiden kehittämisestä. Tavoite on saavutettu, kun käsittely on niin automatisoitunutta, ettei se häiritse ajamista ja liikenneympäristön tarkkailua.

2. ajaminen liikenteessä (kaksi ajotuntia)

- Kevyen nelipyörän paikka
- Oikea havainnointi, merkinannot ja tilannenopeus
- Ennakointi ja ennakoitavuus
- Turvavälit
- Risteysajo
  - suojatiet
  - tasa-arvoiset risteykset
  - eriarvoiset risteykset
  - liikenteen ohjaus
  - ajolinjat
  - ajovuorot
- Pysäköinti